

เมื่อไรควรไปพบแพทย์

1. มีไข้สูงเฉียบพลัน ปวดข้อ ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ ปวดกระบอกตา อาเจียน อาจเกิดผื่นบริเวณลำตัว
2. รับประทานยาลดไข้แล้วไข้ไม่ลด หรือปวดข้อมาก

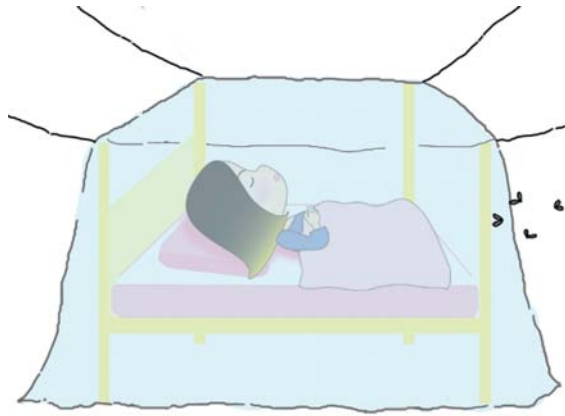

การดูแลรักษาเบื้องต้น

- เมื่อไข้สูงให้เช็ดตัว
- ให้อาหารดื่มน้ำตามตามอาการ ห้ามให้ยาแอสไพริน
- ให้อาบน้ำอุ่น
- ให้อดนม/ผงเกลือก/น้ำผลไม้ แก้อ่อนเพลีย

- อาการไม่ดีขึ้นภายใน 2 วัน รีบไปโรงพยาบาล
- ระวังอย่าให้ยุงกัดเพราะจะแพร่เชื้อไปยังผู้อื่น โดยใช้สารทาป้องกันยุง

วิธีการป้องกันยุงลายกัดและโรคชุกุนกุนยา

- กางมุ้งทุกครั้งที่เข้านอน/ใช้เครื่องไล่ยุงไฟฟ้า/ยาจุดกันยุง
- เมื่อออกจากมุ้ง/มุ้งลวด ใช้สารทาป้องกันยุง
- ระวังอย่าให้ยุงกัด ทั้งในบ้านและนอกบ้าน โดยสวมเสื้อผ้ามิดชิด และทาสารป้องกันยุงบริเวณที่โผล่พ้นเสื้อผ้า หรือสวมเสื้อเคลือบสารป้องกันยุง
- ป้องกันไม่ให้มียุงลาย ทั้งภายในและนอกบ้าน โดยใช้ไม้ตียุงไฟฟ้า/ใช้จานทาน้ำมัน/มีดตบกำจัดยุง/สเปรย์ฉีดยุง

- ยุงลายสวนต้องฉีดพ่นสารกำจัดยุง ร่วมกับสารกำจัดลูกน้ำยุง เดือนละ 1-2 ครั้งตามระยะเวลาที่เหมาะสม ขึ้นกับชนิดของสารที่ใช้

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ โรคชุกุนกุนยา หรือ ไข้ปวดข้อยุ่งลาย

จัดทำโดย ฝ่ายชีววิทยาและนิเวศวิทยา
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
กระทรวงสาธารณสุข

ชุมชนร่วมใจ ต้านภัยโรคชิคุนกุนยา

- เผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนเพื่อจะได้เกิดความตระหนัก และร่วมมือกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์และป้องกันไม่ให้ยุงกัด
- รณรงค์กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายสัปดาห์ละครั้ง

โรคชิคุนกุนยา

- พบครั้งแรกในทวีปแอฟริกา
- เป็นโรคติดต่อ ในประเทศไทยมียุงลายสวนเป็นพาหะหลัก ยุงลายบ้านเป็นพาหะรอง
- เกิดจากเชื้อไวรัสชิคุนกุนยา
- เกิดในทุกเพศ ทุกวัย พบในผู้ใหญ่มากกว่าเด็ก
- พบทุกพื้นที่ในประเทศไทย โดยเฉพาะภาคใต้ ระบาดมากในฤดูฝน
- สามารถป้องกันโรคนี้ได้โดยการกำจัดลูกน้ำยุงลายและแหล่งเพาะพันธุ์ทั้งยุงลายสวนและยุงลายบ้าน

ยุงลายเป็นพาหะโรคชิคุนกุนยาได้อย่างไร

- การเจริญเติบโตของยุงใช้เวลาประมาณ 7-12 วัน
- เมื่อยุงไปกัดผู้ที่มีเชื้อไวรัส จะกลายเป็นยุงพาหะ แพร่เชื้อได้ตลอดชีวิต
- เชื้อใช้เวลาเจริญในยุง 3-5 วัน
- ยุงลายชอบกัดคนในเวลากลางวัน และกัดหลายครั้ง จึงแพร่เชื้อได้เร็ว
- ยุงลายบ้านบินได้ไกล 100-300 เมตร ชอบกัดในบ้าน
- ยุงลายสวนบินได้ไกล 400-800 เมตร ชอบกัดนอกบ้าน
- อาการป่วยเกิดหลังจากถูกยุงลายที่มีเชื้อไวรัสกัด 2-12 วัน และผู้ป่วยขาดภูมิคุ้มกันโรค หลังจากป่วยแล้วจะมีภูมิคุ้มกันไปตลอดชีวิต
- ขณะนี้ยังไม่มียาฉีดและยาฆ่าเชื้อไวรัสชิคุนกุนยา แพทย์จะให้การรักษาตามอาการ

แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายสวน

ที่สำคัญได้แก่ กะลา/กระป๋อง ที่มีน้ำขังในสวนยาง สวนผลไม้ สวนปาล์ม แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น รุตันไม้ กาบใบ แอ่งหิน และแหล่งเพาะพันธุ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น เศษวัสดุเหลือทิ้งที่ขังน้ำได้ โอง อ่าง ไห อ่างคอนกรีต ยางรถยนต์

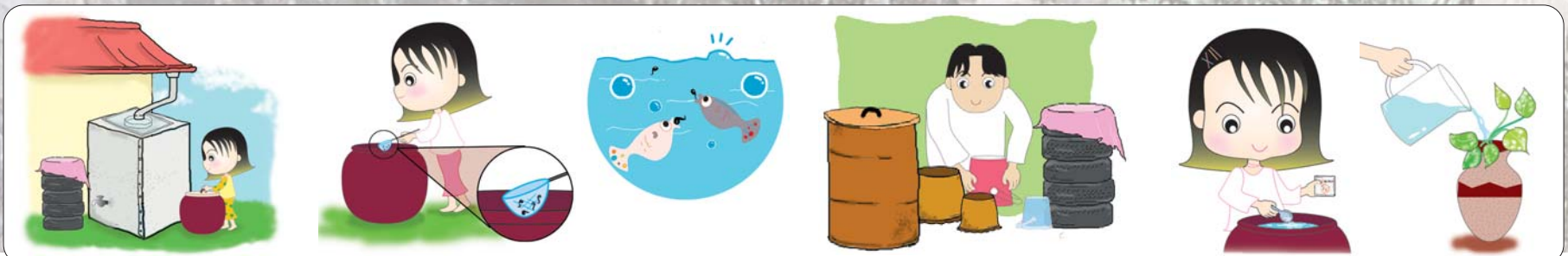
แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายบ้าน

ที่สำคัญได้แก่ โองน้ำ อ่างคอนกรีตในห้องน้ำ แจกัน จานรองขาตู้ กะลามะพร้าว จานรองกระถางต้นไม้ รางน้ำฝน ยางรถยนต์ ฯลฯ

วิธีกำจัด

แหล่งเพาะพันธุ์

- เก็บทำลายเศษวัสดุขังน้ำบริเวณรอบบ้านและในสวน
- ปิดฝาภาชนะใส่น้ำให้มิดชิด ปรับปรุงบ้าน บริเวณบ้านให้สะอาด ปราศจากวัสดุเหลือใช้
- ภาชนะปากเปิดให้ใส่สารกำจัดลูกน้ำยุง หรือใช้ศัตรูธรรมชาติของลูกน้ำยุง เช่น ปลากินลูกน้ำ/จูลินทรีย์/ตัว

- เหนียง/มวน ใส่ในภาชนะขังน้ำ
- พ่น/ใส่สารกำจัดลูกน้ำยุงในแหล่งเพาะพันธุ์ตามธรรมชาติ เช่น สารควบคุมการเจริญเติบโต หรือจูลินทรีย์ฝง หรือเทมีฟอสสูตรน้ำ
- เปลี่ยนน้ำในแจกันทุก 5 วัน
- ใส่ดินปลูกต้นไม้หรือปิดไม่ให้มีน้ำขังในยางรถยนต์
- ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมสำรวจหรือกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง